
Könlösa akademiker och maskulina arbetare

En diskussion kring genusperspektiv och
arbetarklassforskning

AV CHRISTER ELDH

temat för den här artikeln är könsmedvetenhet inom arbetarklassforskning. Forskning kring arbetarklass är ett etablerat fält inom etnologi och det har presenterats en hel del böcker, avhandlingar och artiklar i ämnet. Gemensamt för dem är att de är koncentrerade kring problematiken hur arbetarklass formerar sig och bildar kulturella mönster. Genom exempelvis skötsamhet skapar man en enhetlig identitet för att stå samlad i konflikter osv. (Ambjörnsson 1988:262). En genomgång ger vid handen att de också i första hand behandlar män och oftast också är skrivna av män. I viss mån finns det en forskning kring kvinnor men då inte i egenskap av arbetarklass. Över begreppet arbetarklass vilar en skugga av maskulinitet som på många sätt tas för självklar. En förklaring till det kan vara den klassmässiga identiteten. Själva begreppet identitet förutsätter både inneslutningar och uteslutningar (Scott 1989:12). Men en sådan diskussion går inte att skilja från en politisk diskurs, menar Scott och hänvisar till det könsåtskiljande politiska språket. Enligt viss marxistisk historiesyn saknar kvinnor klass då de inte utför något

lönearbete, dvs. producerar överskott (Sydie 1987:89f).¹

Maskulinitet är också något som arbetarklassen själv på många sätt vill framhäva och i min egen forskning är en viktig uppgift att just se närmare på hur yrkesarbetare med hjälp av maskulinitet formerar sin identitet. För trots att det finns en hel del forskning om manliga arbetare har den förvånansvärt lite problematiserat hur det var eller är att vara man.

Som etnologer är vi inte heller sena att just skildra yrkesarbetare som maskulina, dock inte alltid på en medvetet reflexiv nivå. Ett resultat av det är att även om genusrelaterade problem finns skildrade i empirin försvinner de, eller problematiseras inte alls i analysen. Det är alltså inte så att genus är frånvarande i skildringar av yrkesarbetare, snarare tvärtom! Det jag här försöker göra är att plocka fram den dolda berättelsen om maskulinitet som finns i studier av arbetarklass och se vad ett genusperspektiv kan tillföra. Begreppet genus står här för kulturellt kön, de egenskaper vi förvärvar som man eller kvinna utöver de biologiskt medfödda. Genus är en översättning från

den engelska termen "gender" och är ett lån från språkvetenskapen.

Inför en forskning kring yrkesarbeters maskulinitet är det intressant att se hur vi som etnologer presenterar och skildrar manlighet och maskulinitet.² David Morgan har vid en genomgång av sociologiska texter där män skriver om män konstaterat att genus snarare antyds än uttrycks och används (Morgan 1992:11 ff). Enligt Morgan ger den feministiska forskningen intryck av att det finns något inlåst hos män och att det nu är upp till männen att synliggöra det. Morgan menar att det knappast är möjligt då det är svårt att hitta något gemensamt inlåst hos alla män då det snarare är en fråga om maskuliniteter än maskulinitet. Ett drastiskt exempel är en man som slår sin hustru. Dådet utförs inom ett mansdominerat samhälle men väcker både olust och avsky hos andra män som använder sig av mer eller mindre subtila medel att upprätthålla sin dominansposition i förhållande till det motsatta könet. I stället för att studera det gemensamma inlåsta hos män vill Morgan uppmuntra till att studera olika former av manlighet. En sådan möjlighet erbjuder återläsandet av etnologiska klassiker för att där se vilken manlighet som presenteras.

Morgans resonemang väcker genast frågan på vad sätt akademikers egna komplexa och motsägelsefulla förhållningsätt till maskulinitet påverkar fältarbetets och analysens utformning. Manlighet är ju ett relativt begrepp och mötet mellan en fabriksarbetare och en akademiker blir alltid också ett möte mellan två manligheter som spelas ut mot varandra. Ett sådant möte frambringar många känslor som t.ex. rädsla och respekt (Eldh & O'Dell 1992:46). På vad sätt låter vi det påverka oss när det upplevda skall återberättas och analyseras?

I det sammanhanget kan också själva begreppet maskulinitet tas upp som ett ut-

tryck för en mer fysisk manlighet, en egenskap som oftast tillskrivs arbetarklass av medelklass. Enligt Sherry B. Ortner har det sin grund i medelklassens skräck för att "falla" och deklasseras. För medelklassen blir familjerelationerna mer komplicerade. Val av utbildning, partner osv. får stor betydelse och en avgörande roll för huruvida barnen skall falla eller leva upp till en mer borgerlig livsföring. Akademikers långa utbildningsväg gör exempelvis att tankar på att bilda familj får skjutas fram och en oönskad graviditet kan få katastrofala följder. I de strävandena kan arbetarklassen framställas som djurisk och innehavare av en mer otyglad sexualitet, en råare maskulinitet (Ortner 1991:176 ff). De oreflekterade betydelserna är något som vi etnologer måste vara medvetna om när vi tillskriver arbetare egenskaper som manlighet och maskulinitet.

Ett annat svar på frågan varför vi som manliga akademiker sällan problematiserar vår egen maskulinitet är att vi lever i ett patriarkat. Eftersom män har en starkare ställning än kvinnor där, behöver vi sällan reflektera över vår makt. Dagens maskulinitetsdebatt kan därför också ses som ett svar på feministernas kritik på den manliga dominansen.

Ovanstående får konsekvenser på två olika nivåer för våra skildringar och analyser. I och med medelklassens strävan efter att definiera arbetarklassens män som maskulina, har vi också definierat bort vår egen manlighet. Det är då lätt för akademiker att överidentifiera tuffa arbetare och låta det vi upplever som avsaknad av egen maskulinitet avspegla sig i deras "supermaskulinitet". På en annan nivå får det konsekvenser i och med att vi som forskare rör oss på ett verkstadsgolv där olika manligheter möts och uppvisas.³ För både oss och våra informanter handlar det om maskulina identiteter vi inte möter dagligen och det får naturligtvis avgörande betydelse för de svar vi får.

En akademikers möte med arbetare

Ett sätt att studera på vilken nivå könsmedvetenheten är närvarande i våra egna texter är att återvända till etnologiska "klassiker" inom det forskningsfält som behandlar arbetarklass. Det är också något som Britta Lundgren uppmanar oss att göra (Lundgren 1992:138). Syftet med en sådan studie är att lyfta fram den dolda berättelsen som finns om maskuliniteter och på vad sätt etnologiska texter påverkas av forskares föreställningar om kön. Ett annat syfte är att se på vad sätt kön problematiseras som kulturella konstruktioner.

Som ett exempel på en etnologisk klassiker får här Billy Ehns *Arbetets flytande gränser* (1981) stå, då forskningsfältet åtminstone i boken framställs som en manlig arbetsplats. Boken skildrar ett läkemedelsföretag och behandlar maktförhållanden ur arbetarnas perspektiv. Ett av skälen till att jag valde just den är att jag i anslutning till arbetet med en rapport läste den på nytt och lät mig återigen fascineras. Jag tycker också att just det, att man ständigt berörs och hittar nya infallsvinklar, gör den till en klassiker. Andra skäl är Billy Ehns metod: fältarbete och deltagarobservationer. Han anställdes under samma villkor som de övriga anställda, utan att vare sig de eller ledningen kände till att han i efterhand tänkte beskriva och analysera upplevelserna. Vid anställningen beskrev han sig som avhoppad akademiker. Metoden inledde en diskussion där sista ordet ännu inte är sagt. Ytterligare ett skäl är att en del tid förflutit både sedan händelserna utspelade sig och berättelsen om dem utformades. Trots det uppfattas både informanternas och författarens värderingar som aktuella. Det är heller ingen, såvitt jag vet, som tagit upp den maskulinitet som beskrivs till diskussion utifrån mina syften. Det är också här på sin plats att uppmärksamma det faktum att varje text har en egen uppkomst-

historia. Enligt Morgan är det ofta en fråga om patriarkalisk sådan (Morgan 1992:49 f). Under den tid Billy Ehn författade sin bok fanns i ännu mindre utsträckning än idag en diskussion om hur maskuliniteter representeras. Billy Ehn hade inga uttalade syften att analysera könsens maktrelationer och min avsikt är inte att kritisera boken, utan snarare diskutera på vad sätt studiet av arbetarklass kan berikas av en könsmedvetenhet. Arbetets flytande gränser skiljer sig inte heller från andra böcker som behandlar samma ämne. En annan utväg kunde ha varit att granska mina egna texter.

En enkönad värld?

Ett av Billy Ehns uttalade syften med boken är att beskriva betingelserna för social samvaro på fabriker. Ett annat mer övergripande syfte är att studera maktrelationer. De maktrelationer som avses är arbetsgivarens sätt att utöva makt och arbetarnas möjligheter att hävda sina intressen (Ehn 1981:9 f). Det är ett interaktionistiskt perspektiv om än med marxistiska influenser. Men människorna på en fabrik är också involverade i andra maktrelationer, som med en betoning på ett mer historiematerialistiskt perspektiv kommer i skymundan. Sett ur ett genusperspektiv skulle också frågan väckas om på vad sätt de olika manligheterna som möts, påverkar den maktrelation som råder kollegor emellan. Gynnas arbetarnas möjlighet att hävda sina intressen av de inbördes relationerna, eller leder mötet mellan olika maskuliniteter till splittring?

I ett sådant perspektiv blir den maktrelation som råder mellan ledning och arbetare mer komplex eftersom det pågår ett spel mellan olika manligheter. Arbetarnas maskulinitet blir tydligare i jämförelse med ledningens mer subtila. I den relationen där ledningen disponerar över de flesta makt-

medlen måste arbetarna för att ha några möjligheter till att segra, möta ledningen på ett fält där de behärskar redskapen. Ett av de medel som står till buds är maskulinitet. Vid en jämförelse blir tecken på kroppen som ärr och sår en bekräftelse på de dagliga farligheterna, medan ledningens rena och prydliga klädsel framträder i arbetarnas ögon som något feminint. Frågan är hur manligheten används mot ledningen och om den leder till ett övertag. Är den endast symbolisk eller kan den utnyttjas i spelet om makten?

På fabriken där berättelsen i Ehns bok utspelar sig finns det 292 arbetare varav 103 är kvinnor. Med andra ord utgör kvinnor en betydande minoritet på arbetsplatsen. Det väcker frågan om relationer och maktutövning könen emellan där de kulturellt förvärvade könserfarenheterna spelas ut mot varandra. I inledningen antyder Ehn att det finns många farliga arbetsmoment och att de framförallt utförs av män. Farligheten skildras främst med två exempel. Två medsökande män hoppar av redan vid anställningsbesöket. De anger som skäl den dåliga arbetsmiljön och de faror de anställda utsätts för (ibid:11). Författaren är den ende som bestämmer sig för att ta anställning. Det andra exemplet visar hur bevarandet av manlighet kopplas till farlighet på fabriker genom att låta sig avspglas i motsatsen, de kvinnliga arbetarna på fabriken. Efter att ha berättat hur odräglig miljön och riskfyllt arbetet är på den avdelning där deltagarobservationerna är gjorda, försätter Ehn:

... allt som allt sextiofem personer. Dessa inkluderade en chef för hela avdelningen och en för vardera oljeextraktion och fosfatiden. Sju var SIF-anslutna. Av de femtiofem arbetarna var tre kvinnor (ibid:12).

Citatet ovan anger hur män på traditionellt manliga arbetsplatser inom industrin skapar enkönade utrymmen för att bevara sin iden-

titet. Genom att låta de farliga arbetsmomenten ha relativt få kvinnor blir de dagliga riskerna något som förknippas med och bekräftar männens maskulinitet. Oavsett om det är medvetet eller inte blir citatet ett sätt att tala om för läsaren hur farlig och manlig just den avdelningen är där författaren varit⁴.

En farlig manlig värld

Den följande diskussionen kommer att kretsa kring arbetsmiljöns paradoxer och hur författaren behandlar dem i framställningen. Jag tar också upp de problemformuleringar som finns i boken om teknologi och arbetsorganisation som bakgrund till den sociala samvaron på fabriken. Jag försöker också anlägga ett perspektiv inspirerat av diskussionen kring genus.

På fabriken utsätts arbetarna för explosionsrisker och ofrivillig inhalering av skadliga ångor. För att kunna fortsätta att arbeta under de omständigheterna används galghumor och förträngning av rädslan. Men här uppstår samtidigt en motsättning, det händer åtskilliga incidenter men ingen av dem leder till krav på bättre säkerhet. Bland arbetarna på avdelningen finns också ett motstånd mot skyddsutrustning. Mina egna fältarbeten på olika verkstadsindustrier bekräftar att inställningen lever kvar och att initiativ till förbättrat skydd snarast kommer från ledningen och facket, mera sällan som ett krav från golvet. Som skäl för avogheten nämner man "— att det inte går att jobba för de är i vägen" osv. I stället menar man att det gäller att ha både tur och yrkesskicklighet för att klara sig från skador (se även Arvastson 1984:98 ff). Det är ju ändå tillfälligheter som är avgörande för om ett arbetsredskap slinter och krossar ett ben. I bokens empiriska del tar Ehn upp den problematiken:

Albin Amelin, "I metallgjuteriet", blandteknik. Ur Elisabeth Lidén, Albin Amelin, SAK LXXXIV, 1975.

De anställda visade ibland oro för långsiktiga verkningar av lösningsmedlen. Men under arbetet omvandlades oron till galghumor och nonchalans. Associationer till alkoholberusning låg nära till hands, man talade om "billig fylla" och "gratis sniffning". Skämtandet om snabb död, hjärnskador och nervrubbingar var ett sätt att tala om riskerna, men också ett sätt att visa sig tuff och obörd. Ett lågt värderat jobb kan faktiskt få lite glans av faror och dramatik. Ingen på förädlingen använde skyddsmask annat än vad som uppfattades i undantagssituationer. /.../ I varje produktionslokal fanns gasvarnare kopplad till en alarmklocka. På fosfatiden gick larmet så ofta att man helt sonika stängde av det (ibid:34).

Ehn problematiserar inte motviljan att använda den skyddsutrustning som finns utan förklarar den i termer av avtrubning genom de farliga ångorna som leder till slarv och irritation. En verkstadsindustri är inte en ofarlig plats men alla dras inte med farliga ångor. Avtrubning räcker inte som förklaring till den avogaställningen till skyddsutrustning. Utan att för den skull bortse från att viss skyddsutrustning faktiskt är otymplig måste svaret på den frågan sökas på annat håll.

Temat har behandlats i ett flertal arbetarstudier som diskuterar kopplingen mellan klassidentitet och tungt kroppsarbete. Fysisk uthållighet, händighet och styrka lyfts oftast fram som källa till positiv identitet. Med hjälp av ett genusperspektiv kan dessa klassgenskapers könsbundna karaktär blottläggas. Framför allt män definierar sig själva i termer av yrke på frågan "vem är jag". Dels för att ett manligt sätt att uppnå prestige just är genom arbetets innehåll, dels att en högre nivå av säkerhet eller automatisering leder till en degradering genom att även kvinnor kan sköta det!

Billy Ehn noterar under sitt fältarbete att han har svårt för att lära sig yrket:

Jag kunde inte låta bli att undra över hur i all världen invandrarna lärde sig jobbet, i synnerhet de som hade svårt med språket. För somliga av läsarna

kanske svaret på frågan är självklart. De var män med typiskt manliga intressen, sedan barnsben stimulerade att intressera sig för teknik (ibid:104).

Underförstått är det Ehns annorlunda maskulinitet som gör det svårt för honom att lära sig yrket. Vår egen definition av arbetarnas maskulinitet gör att vi i jämförelse med dem framstår som mindre manliga. Det är genom sådana tolkningar vi etnologer bidrar till att cementera myten om "de andras" rårare maskulinitet och vår egen oförargliga.

Manlighetens strategi

Ehn lämnar i framställningen ett stort utrymme åt facklig kamp och gemenskap. Jag vill här med hjälp av ett avsnitt ur boken diskutera hur frågan skulle kunna lyftas fram i ljuset av en genusteoretisk problemställning. Ehn ger målande beskrivningar från fackföreningsmöten och samtal med fackföreningens ordförande som är en man. Han beskrivs som en äldre man med pondus, iklädd svart skinnväst med en SAP-nål fäst vid kragen. Skickligt kan han växla mellan olika språk som krävs när han dels pratar med företagsledning, dels med dem han representerar. Det språk han använder på produktionsgolvet beskrivs som utpräglad Stockholmsdialekt. Ett sätt att beskriva fackordförandes språk är att det också genom sitt ordval är manligt. Och det kanske också är nödvändigt på en arbetsplats med starka manliga förtecken.

På fackföreningsmötet som besöks av 42 personer är den manliga dominansen förhållandevis stor. Ehn uppmärksammar inte varför det på en arbetsplats med en stor andel kvinnliga anställda förs en facklig kamp där kvinnor inte känner sig motiverade att delta. Ett sätt att problematisera detta är på vad sätt mäns identitet i större utsträckning byggs

upp av lönearbete än vad förhållandet är för kvinnor. Konsekvensen för den fackliga kampen blir att den av både kvinnor och män kommer att uppfattas som en manlig angelägenhet.

Bland arbetarna förekommer ganska ofta diskussioner kring produktens nytthet och de avancemangsmöjligheter som står till buds (ibid:47). Men samtidigt är det också viktigt att markera ett avståndstagande genom att "man skiter i alltihop". För att inte falla ur måste man visa att man egentligen bara är där för pengarna. Men upplevelsen är ambivalent, för samtidigt vill arbetarna göra sitt bästa (ibid:50). Som jag tidigare konstaterat påverkar den manliga identiteten inställningen till arbetet eftersom ett arbete som upplevs som innehållslöst hotar könsidentiteten. Ett sådant resonemang väcker frågan hur maskulinitet används för att göra det möjligt att stå ut med ett utarmat arbete.

En stor del av boken behandlar arbetarnas identitet utanför arbetsplatsen. Här beskriver Ehn dels vad de uttrycker med sina kroppar i form av kläder och frisyrier, dels hur de samtalar kring helgens aktiviteter. Under några tillfällen deltar också Ehn på andra arenor än arbetsplatsen och noterar samtalens förändring. Man talar bland annat om bilar, kvinnor, alkohol och invandrare (när de inte är närvarande). Jargongen beskrivs som sexistisk och Ehns förklaring är att den inte bara är uttryck för kvinnoförakt, utan också speglar det manliga livets konflikter (ibid:130). Problematiken kring en sådan jargong kan också fördjupas genom att man ställer sig frågan vad den får för konsekvenser i relationen mellan könen. I den diskussionen är det också viktigt att observera förhållandet mellan arbete, fritid och familj. De värderingar som odlas i den manliga gemenskapen förs också in i hemmets gemenskap. Ett spännande forskningsfält vore därför att undersöka hur kvinnors ökande deltagande på manliga arbetsplatser

påverkar dessa värderingar.⁵ Men också på vad sätt de värderingar som byggs upp i hemmet påverkas av att kvinnan har erfarenheter från arbetsplatser liknande mannens.

I Arbetets flytande gränser saknas inte genusrelaterade framställningar. Maskulinitet tas upp både implicit och explicit i olika former. Närvaron i beskrivningen uppmärksammar frånvaron av en problemformulering och diskussion kring sådana frågor i bokens analyserande avslutningskapitel. Det resonemang som där förs berör både livsstilar och splittring mellan arbetare men orsakerna till det anser Ehn vara etnicitet och klass.

För en könsmedveten forskning

Utan tvekan har Billy Ehns bok betytt mycket för forskning kring arbetarklass. Som representant för sjuttio- och åttioalets etnologiska arbetarforskning fångar den fabriken som en social scen i en helhet. Den besvarar frågor kring hur arbetsplatskulturen ser ut och vad som förenar och skiljer arbetarna åt. Jag har här visat att den också har andra dimensioner och kan tjäna som utgångspunkt för fortsatt forskning. Den forskningen bör problematisera sådant som kanske varit oreflekterat i tidigare studier.

Vad jag i min diskussion har visat är att de anställda männen på fabriken är involverade i andra relationer utöver de som Ehn tar upp. Några sådana är maskulinitetens betydelse i umgänget mellan arbetarna på fabriken. Men också hur man i kampen mot ledningen utesluter en betydande minoritet, kvinnorna, då de fält där striden utspelar sig är definierade av män. Det system som Ehn beskriver är inte bara kapitalistiskt och etnocentriskt, utan tillika patriarkaliskt. Konsekvenserna för relationerna i ett sådant system leder till splittring, inte bara mellan

svenskar och invandrare, utan också mellan könen.

R. A. Sydie uppmärksammar att äkten-skapet mellan klass och kön inte alltid är så lyckat då klassperspektivet tenderar att av-lägsna kvinnan från analysen. Ehns studie bekräftar påståendet i och med att bokens undertitel är "en fabriksstudie". Det kan ifrågasättas om titeln inte är missvisande då en tredjedel av de kollektivanställda är kvin-nor, men är mest närvarande som objekt för männens sexuella önskningar. I studier av maktrelationer finns ofta en koncentration kring ojämlikheter i fråga om klass, smak och bildning. Vad som faller bort är de asymmetriska relationer som finns mellan män men också mellan kvinnor och män (Lundin 1992:29). En fruktbar arbetsmetod är enligt Sydie att försöka kombinera klass och kön.

I min diskussion i inledningen ställde jag frågan hur akademikers oreflekterade mas-kulinitet påverkar våra tolkningar. I dag är det inte ovanligt med forskande män vars bakgrund är arbetarklass. Men som Jonas Frykman visat, innebär den intellektuella socialisationen en bestämd form av manlig-het oavsett bakgrund. Billy Ehn refererar själv till sina "omanliga" intressen. Det är med andra ord lätt att trilla i fallgropar genom att både trivialisera manlighet och förkasta den som problemområde. Ett sådant förhållningssätt leder till att vi som akademiker i våra texter reproducerar och förstärker föreställningen om skillnader mellan akademikers oförargliga maskulinitet och arbetarnas råa. En kritisk självinsikt om vår egen manlighet hindrar oss att förblindas genom övertolkningar av arbetarnas super-maskulinitet.

Noter

¹ Påståendet står inte emotsagt, andra forskare hävdar t.ex. att produktion inte bara är framställandet av

varor, det kan också vara upprätthållandet och ska-pandet av sociala relationer.

² Jag ansluter mig här till Scotts definition av maskuli-nitet respektive manlighet, där den förra refererar till ett symboliskt innehåll och den senare är fysiska personer.

³ Naturligtvis pågår det ett spel mellan forskaren och informanter av kvinnligt kön, men jag avstår från att ta upp den frågan här.

⁴ Inspiration till min tolkning fick jag från en av Allen Feldmans informanter som lika raffinerat men mindre subtilt framställer sin maskulinitet: "As one hardman put it, 'I live in the toughest area of Belfast. As you walk down my street, each house is harder than the next. I live in the last house on the street.'" (Feldman 1991:53.)

⁵ Kvinnors deltagande i industrin är knappast något nytt, utan möjligen frågan om ett återinträde. Skill-naden är att de idag inte alltid har en underordnad ställning och ibland arbetar sida vid sida med sina manliga kollegor.

Litteratur

- Ambjörnsson, Ronny, 1980. *Den skötsamme arbetaren. Idéer och ideal i ett norrländskt sågverkssamhälle 1880 —1930*. Stockholm: Carlsson Förlag.
- Arvastson, Gösta, 1984. "The tombola as a model of reality." I: *Ethnologia Scandinavica*.
- Eldh, Christer och O'Dell, Tom, 1992. "Maskulinitet speglad i oljan av en Harley Davidson." I: *Lunda-linjer* 108.
- Ehn, Billy, 1981. *Arbetets flytande gränser — en fabriks-studie*. Stockholm: Prisma.
- Feldman, Allen, 1991. *Formations of Violence, the Narra-tive of the Body and Political Terror in Northern Ireland*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Lundgren, Britta, 1992. "Etnologi och kvinnoforsk-ning." I: Arnstberg, K-O. (red.) *Etnologisk samhälls-forskning*. Lund: Studentlitteratur.
- Lundin, Susanne, 1992. *En liten skara äro vi . . . En stu-die av typografer vid 1900-talets första decennier*. Stock-holm: Carlsson Förlag.
- Morgan, David, 1992. *Discovering men*. London.
- Ortner, Sherry B., 1991. "Reading America, prelimi-nary notes on class and culture." I: *Recapturing Anthropology*. Edited by Richard G. Fox. Washing-ton: Washington Press.
- Scott W. Joan, 1989. "Om språk, socialt kön och ar-betarklassens historia." I: *Häften för Kritiska Studier* nr 1.
- Sydie, R. A., 1987. *Natural women, cultured men. A femi-nist perspective on sociological theory*. Ontario:

Summary

*Sexless Academics and Manly Labourers:
A Discussion of the Gender Perspective and Research
on the Working Class*

The present article discusses sexual consciousness in the field of research on the working class. By way of a re-reading of Billy Ehn's study of factory life in

Arbetets flytande gränser, the academic's own masculinity is contrasted with the masculinity which asserts itself in the factory. By employing a gender perspective and reflecting on the type of masculinity taken for granted by intellectuals and members of the working class, respectively, we are able to perceive how unconscious sexual conceptions influence scholarly interpretation.

Övers. Stephen Fruitman